16.3.2026

**Riksdagens kulturutskott**
**B 1/2026 rd**

# Barnavårdsföreningen i Finlands skriftliga sakkunnigyttrande beträffande Barnombudsmannens berättelse till riksdagen 2026

Barnavårdsföreningen i Finland rf tackar för möjligheten att ge ett skriftligt sakkunnigyttrande beträffande Barnombudsmannens berättelse till riksdagen 2026. Barnavårdsföreningen yttrar sig utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter och fokuserar i sitt utlåtande på att barnets bästa alltid ska ha företräde, barnets rätt till skydd och omsorg, och barnets rätt att delta i beslutsfattande.

Barnombudsmannens berättelse till riksdagen 2026 är en gedigen översikt över barns välbefinnande. Barns välbefinnande omfattar både fysisk och psykisk hälsa, trygghet samt möjligheter till delaktighet. Genom att belysa dessa aspekter bidrar berättelsen till att skapa en helhetsbild av barns situation i Finland. Berättelsen erbjuder en grundlig analys och bygger på aktuella forskningsresultat från både Finland och internationella studier, vilket ger ett brett och uppdaterat perspektiv på barns villkor. Samtidigt lyfter den förtjänstfullt fram de brister som förekommer och föreslår lösningar för att åtgärda dem.

## Barnavårdsföreningens utlåtande

Barnavårdsföreningen betonar vikten av att ta den oro FN:s kommitté för barnets rättigheter framfört till Finland på allvar och att snarast åtgärda bristerna. Barn och barnfamiljer har i hög grad påverkats av coronapandemin, den omfattande reformen av social- och hälsovården, skuldsättningen inom den offentliga ekonomin och den svaga ekonomiska konjunkturen. Barnfamiljernas fattigdom och ekonomiska svårigheter går som en röd tråd genom Barnombudsmannens berättelse, som refererar till flera färska undersökningar.

## Barnavårdsföreningen vill uppmärksamma följande fem aspekter:

1. **Barnavårdsföreningen understöder Barnombudsmannens förslag att barnets bästa bör prioriteras och införas i grundlagens bestämmelser om de grundläggande rättigheterna.**

   Barnavårdsföreningen betonar vikten av att systematisk utvärdera och beakta barnets rättigheter i lagprojekt och omfattande samhälleliga förändringar. I enighet med Barnombudsmannens rapport till riksdagen 2026 anser Barnavårdsföreningen att

barnets bästa inte beaktats i tillräcklig grad i social- och hälsovårdsreformen, reformen av den sociala tryggheten, familjeledighetsreformen och nedskärningar i den sociala tryggheten. Barnets jämlika rättigheter till en tillräcklig levnadsstandard och till tjänster måste tillgodoses. Varje barn bör ses som en värdefull individ.

2. **Barnavårdsföreningen betonar att implementeringen och utvecklingen av den nationella barnstrategin bör prioriteras för att tillgodose barnets rättigheter.** Politiska meningsskiljaktigheter får inte stå i vägen för målet att skapa en hållbar barnpolitik som grundar sig på de mänskliga rättigheterna. Barnavårdsföreningen lyfter fram behovet av att definiera indikatorer för uppföljning av landets barnpolitik. Barnfamiljer bör inte förbises när demografin förändras.

3. **Barnavårdföreningen understryker barnets rätt att bli hörd eller att uttrycka sin åsikt i frågor som berör hen själv.** Barnombudsmannens berättelse till riksdagen 2026 lyfter förtjänstfullt fram att barnets rätt att bli hörd och att uttrycka sin åsikt i frågor som berör hen själv är bristfällig i samhällsdebatten och beslutsfattandet. Barnens delaktighet och påverkningsmöjligheter måste i högre utsträckning tillgodoses. Strukturer för detta arbete måste skapas och för det tilldelas tillräckliga resurser.

4. **Barnavårdsföreningen betonar vikten av att målmedvetet och systematiskt arbeta för ökad jämlikhet i samhället**. Barnavårdsföreningen betonar vikten av att trygga jämlika och högklassiga tjänster för alla barn, för att den minska på rådande polarisering och marginalisering. **Alla barn har rätt till en skälig levnadsstandard och barnfattigdom måste motarbetas**.

   För att skapa en långsiktig och hållbar förändring anser Barnavårdsföreningen att **lagstiftningen bör lägga större vikt och fokus på att stärka hela servicesystemets förmåga att stödja barn och familjer tidigt och i deras egen miljö**, såsom daghem, förskola och skola. Det är en oroväckande utveckling att klyftan mellan barn som har det gott ställt och de med färre resurser växer. Samhällelig ojämlikhet mellan olika grupper syns i barns utbildning, hälsa, välbefinnande, delaktighet och trygghet.

   **Barnavårdsföreningen vill särskilt understryka den viktiga roll som organisationer inom den tredje sektorn spelar för både barn och deras familjer.** Utan organisationernas lågtröskelverksamhet skulle många barn riskera att gå miste om viktiga resurser, trygghet och möjligheter till utveckling. Arbetet organisationerna gör är en oumbärlig del av samhällets skyddsnät för barn och familjer.

5. **Barnavårdsföreningen betonar barnets rätt att få service på sitt modersmål.** Svenskspråkiga särlösningar måste tryggas och garanteras.

16.3.2026

Barnombudsmannens berättelse till riksdagen 2026 för fram behovet av en totalreform av barnskyddslagen. Barnavårdsförningen har lämnat in ett skriftligt sakkunnigyttrande till riksdagens social och hälsovårdsutskott gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den (RP 149/2025 rd). **I sakkunnigyttrandet har Barnavårdsföreningen fört fram att barnskyddslagen behöver utvärderas och omformuleras så att barnskyddets fokus målmedvetet flyttas till förebyggande tjänster och arbete i barnets vardag.** Utan denna strukturella förändring finns det en uppenbar risk att barnskyddet blir alltför reaktivt och skyddsbaserat, och problemen tas itu med först när de har eskalerat och kräver stora insatser för att lösa. En sådan utveckling främjar inte barnets bästa och rättigheter, och är inte kostnadseffektiv på lång sikt.

**Barnavårdsföreningen understryker vikten av att återge hoppet och framtidstron till landets barn. Förändringsarbetet Barnombudsmannen och Barnavårdsföreningen efterlyser kräver mod, uthållighet, mångprofessionellt samarbete och tillräcklig resursering.**

Annegatan 26, 00100 Helsingfors
Annankatu 26, 00100 Helsinki

www.bvif.fi
info@bvif.fi

FO-nummer / Y-tunnus
0201022-9